

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: в Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-30 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ЩЕ ОДИН „КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕР“.

Прийшли до нас звістки, що галичанина Василя Бобинського, відомого поета, що кілька літ тому виїхав до Харкова, комуністична влада засудила на „ізоляцію“, як контрреволю-

ціонера. Бобинський видавав у Львові радєо-фільський журнал „Вікна“, а у Харкові викладав в Інституті Народної Освіти. Своїми поглядами він все був комуніст.

Закарпаття дістає радіостанцію.

Акція кравчого заступництва закінчилася успіхом: Міністерство пошти у Празі рішило поставити радіостанцію для Закарпаття, котра стане

в Берегові з переносом з Кошиць. Задля того кошівський радіовислалач буде піднятий на 60 кіловатів на радіових хвилях 296,5 м.

За прилучення басейну Саари до Німеччини.

БЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. У Цвайбрікен відбулася велика мавіфестація мешканців басейну Саари за прилученням до Німеччини. Предсідник німецького фронту в басейні Саари Ірро заявив, що до цієї організації вписалося 450.000 мешканців, або 95 прц. населення. Мін'стр Геббельс накликає населення басейну Саари, щоб вийшли з поремому і записувалися до організації німець-

кого фронту. Гостро виступив проти діяльності німецьких емігрантів і закликав ім зраду німецького народу. Владі басейну Саари закинув переслідування німців. Заявив, що Німеччина не підда вілкі компроміси ні уступки в справі басейну. Німецький уряд виготовив план, як збільшити добробут мешканців басейну. Цей план зреалізує після повороту басейну до Німеччини.

Европейський пацифізм.

ЖЕНЕВА, 5. 5. (Ароріент). Міжнародний Комітет „Аксіон е Прогрє“ для боротьби проти комунізму, повідомляє, що на східні сибірські корони висилають тисячу літаків, що на території СРСР йдуть гарячкові приготування до війни. При цьому зазначається також, що при совітському комісаріаті війни на місце дорадників німців, які тому рік покинули ці місця, прийшли французи. І тоді, коли Німеччині відмовляється зброї зброї, — в Парижі, в домі совітської місії минулого тижня зустрілися французь-

кий генерал, начальник генерального штабу Гамелєв, військовий аташе Франції у Москві і деякі делегати совітського комісаріату війни. Був прийнятий теж уновнований СРСР Розамберг.

Констатуємо при цій нагоді, що й в інших країнах відбуваються зібрання генеральних штабів: на Балканах, за два тижні, зйдуться штабів Малої Антанти й союзу балканських країн; у Парижі військовий парад французів і солітів. І хоч усюди процвітає ця воєнна активність, то все таки горлається рівночасно про мир.

Франція не хоче гарантії Англії.

ЛОНДОН, 7. 5. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що французький уряд повідомив англійський уряд про своє становище в справі розброєння. Франція не вимагатиме додаткових гарантії Англії і погодиться на свободу зброєння. Свої зброєння збільшить, а Німеччині не думав признавати права до зброєння. Франція не боїть-

ся переговорів у зброєнні, бо Німеччина не зможе збільшувати зброєння з приводу економічної і політичної скрути. Франція старатиметься і числить лише на свої сили. „Дейлі Телеграф“ пише, що англійський уряд мусить змінити свою тактику на найближчій розброєнній конференції з активної на пасивну.

Заповідає японсько-російську війну.

Кореспондент ньюйорського „Таймса“, Брус Бартон, пише із Шангаю, в Китаю, про недалеку японсько-совітську війну. Він каже, що в Японії варті в перемогу Японії над Совітами, якби вибухла війна, а у Совітах в перемогу совітської армії. Але між Японією і Совітами є 400.000.000 житців, каже він. З них яких 399.000.000 не цікавляться нічим. Це фермери, які фармують як предки від 4.000 літ. Вони не дбають про війну ані загалом про громадські справи, ані про владу. На їх думку кожна влада ала, бо тільки вони про податки. Але є маленька група націоналістів, яка тепер при владі в Китаю, а саме в

Нанкіні. Кореспондент розмовляв з одним із головних керівників цієї влади.

Він говорив: Совіти мають на Далекому Сході 400.000 війська, яке хоче воювати, а колиб війни не було, то те військо викличе переворот. У Владивостоці Совіти мають щось 12 підводних судів, які завезли туди частями по суходолі. Мають теж до 700 воєнних літаків, що у війні моглиб знищити великі японські міста. Японія не так то дуже готова до війни, але війна неминуха. Вона вибухне в осєні. До цього можна ще додати, що якби вибухла війна на Далекому Сході, то вона перекинеться й до Європи.

Оживлена більшовицька активність в Америці

НЬЮЙОРК, 20. квітня (Вл. кор.). З різних вісток пізнати, що американські комуністи підняли надбуже голову після признання Совітів Америкою. Такі факти говорять за себе. В Ньюйорку планували соціалісти демонстрацію з нагоди першого травня на Юніон Сквер і вночі після оголошення до поліції. Опісля зголосилися комуністи. Поліція повідомила їм, що на пошудне занятий Юніон Сквер соціалістами і щойно вечером, після 4 години, можуть прийти комуністи, бо ранком буде площа занята ветеранами чужинних воєн.

Комуністична преса розпочала крикливу агітацію проти „вкорочування їх прав“ до Юніон Скверу і страшила міську управу насильям над соціалістами. Мейор Ла Гвардія прикликав представників соціалістів і порадив їм... уступити місця комуністам „для святого спокою“. Соціалісти будуть мати свою демонстрацію в Мейсон Сквер Гарден, а комуністи на прилюдній площі, Юніон Сквер.

Ньюйорк Сан“ присилає довге повідомлення про те, як федеральний уряд відкрив, що планований новий марш американських ветеранів з усіх кінців Злучених Держав до Вашингтону на 10. травня є організований комуністами з підпоручу Троцького, щоби тим способом наробити якнайбільше клопоту урядові і приготувати комуністичну революцію. Марш має на меті віби протест проти невинувачування бонусів ветеранам.

В Орендж, Н.Дж., уладили комуністи зібрання і на нього запросили тих робітників, що працюють по лісах в часі безробіття під назвою Громадянський Корпус Консервації. Молоді робітники прийшли у великому числі, спокійно вислухали промов комуністів і їх натастей на американську конституцію та на президента, опісля закотили рукави і здемолювали цілу саля, в якій відбувалося віче. Бійка була така завзята, що не остало нікого на саля, а воли поліція довідалась і прийшла на ратунок, мусіла шукати за оченими аж у шпиталі.

Др. Семен Кивелюк

б. довголітній лікар гінекологічної клініки і загального шпиталю у Львові — переніс свою канцелярію зі Львова і **Ординує** у внутрішніх і жіночих недугах **КРЕМЯНЕЦЬ** вул. Широка

Львівські вибори.

Львів, 7. травня 1934.

Вибори до львівської міської ради в повному ході. Підготовча акція усіх груп і таборів у Львові з дня на день окрілюється. Нині тема вже сумніву, що всі польські та жидавіські групи стануть до цих виборів одною суцільною лавою. З уваги на те, саме завдання в тих виборах дуже відповідальне і важке.

Як усі вибори, так особливо вибори до самоуправних установ є важним громадсько-політичним актом і одночасно одним з найважливіших засобів політичних змагань між усіма громадянськими групами. Зокрема у Львові є ці вибори ще й актом національно-громадських змагань. Вся польська преса вже в теперішній виборчій стадії висуває гасла закріплювання польськості у Львові при допомозі цих виборів. Ми вже вміємо розуміти та розшифровувати такі гасла польської опінії і тому знаємо, що вони вимірені в першу чергу проти нас. Нашою єдиною відповіддю на це може бути тільки єдиноразова постава всього українського населення до цих виборів. Якаж має бути та постава?

До громадських виборів у Львові йдемо одним суцільним фронтом. Виставляємо свої безалейні листи кандидатів і солідарно на них голосуємо.

Вибори до міських рад відбуваються, як відомо, на основі пятипикметничкового виборчого права. Є це без сумніву наскрізь демократичне право, що є вислідом довголітньої боротьби за нього найкращих представників демократії усіх західньо-європейських народів. Додатні та добрі сторінки цього права зводять майже знівель постанови виборчої ординації та виборчого регуляміну. Тільки найбільша консолідація сил та найпильніша виборча участь як у підготовчій стадії так і в самому голосуванні можуть забезпечити українцям відповідні виборчі успіхи та потрібний вплив на міську самоуправу.

На основі теперішньої ординації та виборчого регуляміну поділено Львів, що має вибрати 72-ох радних, на 20 виборчих округ. З тих округ дев'ять має вибрати по 3-ох радних, 10 по чотирьох, а 1 п'ятьох радних. Ужо само викреслення виборчих округ переведено під кутом якнайменшої скількості українських управнених до голосування виборців. Здобуття мандатів у тих округах, в яких мимо виборчої геометрії єся такі найшляхетніші поважніші скупчення українських виборців, є можливе лише під умовною поголовної участі наших виборців у голосуванні.

Право голосування буде прислугувати тільки тим, що будуть поміщені у виборчих списках. Ці списки будуть виложені в окрузних виборчих комісіях через 7 днів, а то в часі від 13. до 19. травня щодня від 15-ої до 20-ої години вечором. Списки алалжені на основі т. зв. мейдунковий лист. Нема сумніву, що з них є багато іохибок щодо правильності призначення українських громадян. Коли крім того уважити, що ті списки виготовлявали з незвичайним поспіхом, то це число похибок ще збільшиться. Тому то завданням і обов'язком кожного українського виборця (тобто кожної особи, що покінчила 24 рік життя і бо- дай від 17. квітня м. р. живе у Львові) провирити списки, а зокрема, чи імя, прізвище та інші дані подані в списках правильно і що найважливіше провирити, чи всі наші громадяни управнені до участі у виборах, є в тих списках. Може, це зробити тим легше, що списки виборців будуть подвійні. Олі алалжені в подвійному порядку,

Нині! Товарищ Родина

а другі після вулиць і чисел домі. Цей другий список дасть змогу кожному перевірити, чи всі українські виборці в той самій камениці чи вулиці є на виборчих списках.

Право вносити рекламні в справі недоплатностей чи пропусків у списках прислугує не лише у власній справі, але також у справі пропущення інших виборців так само, як щодо помилування у списках неуправління до голосування.

Другою обставиною, що зменшує вартість цього пятиприметного права є короткість речень виборчого календарика. Виборчі списки будуть вилізані швидко 13-го травня, а останній речень зголошування лист кандидатів припадає вже на 17-го травня. Підписи виборців під листом кандидатів мусять відповідати виборчим спискам, дарма, що до 17-го вони ще не зможуть бути в цілості перевірені. Ця обставина незвичай-

по утруднить зголошування лист кандидатів тим більше, що кожне зголошення мусять мати 200 до 250 підписів.

Всі ті обставини, як також і те, що у виборчих комісіях ні в головній, ні в окружній, ні в обласній нема українців, намагаються нам стояти посередом і гідно на сторожі наших виборчих прав і на сторожі нашої участі у міському самоврядуванні. Бо тільки солідарною і єдиною поставою в тих виборах зможемо як слід заманіфестувати наше громадське і національне вироблення та зберегти нашу національну честь.

Пос. д-р Ст. Білак.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильній магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП“ — 3. ЗАЛЕСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

22/48

Проблеми Закарпаття.

Витки з промови мін. Бенеша в Ужгороді 3 ч.м.

ПРО ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ЗАКАРПАТТЯ.

„Ця частина Республіки належить до нас і буде до нас завжди належати. Вона належить теж до вас і буде до вас належати, ніхто теж не зможе вам її більше відібрати. Це переконання, за яким стоїть цілий нарід від Праги до Ужгороду твердо і не порушено, і коли хтось колись хотів би на цю землю покласти руку, — це буде означати бій до останньої краплини крові.“

(До тої самої справи повертає міністр ще раз у тій частині промови, яка присвячена історії передвоєнній Закарпаття та міжнародній розв'язці питання його приналежності у 1918 році.)

„Чехословаччина, яка прийшла в посідання цього краю рішенням мирової конференції, ніколи не зречеться Підкарпатської Русі (живаємо офіц. термінологію д-ра Бенеша — Прим. Ред.), не допустить до ніякого ревізійнізму та разом із карпаторуським народом боронитиме цей край до останньої краплини крові. Це справа державних і національних гордостів та почуттів честі Чехословаччини, яка вважає своїм обов'язком виконати наложене на неї мировою конференцією завдання, а саме — врятувати Підкарпатську Русь, культурно й успішно піднести її та приготувати до кращого життя. Те своє завдання Чехословаччина виконає за всяку ціну. Тому доля Підкарпатської Русі вирішена остаточно на століття. Підкарпатська Русь належить до карпаторуського народу і Чехословаччій Республіки.“

РУСИНИ — НАЙПЕРШЕ НАСЕЛЕННЯ КРАЮ.

„Нинішні словянське населення Підкарпаття наплинуло сюди поступово впродовж віків від кінця XII аж до XVIII ст., коли угорська кітловина перейшла під панування мадяр, втискалися сюди з півдня мадярські впливи. Чехословаки й мадяри прийшли сюди грубо пізніше, так, що русини є найпершим населенням краю і творять власну політичну історію Підкарпатської Русі („Прагер Прессе“, з якої беремо переклад цього уступу, живає слово „ді Рутенен“, „Карпаторуський Голос“ скрізь тенденційно живає терміну „руський“, мають у тих місцях, де виразно д-р Бенеш протиставить „карпаторуське“ населення „руській“ концепції чи „русофільському“ месіанізмові, відкреслюючи його етнічно-українську спільноту. Жаль, що не маємо автентичного чеського тексту промови д-ра Бенеша. — Прим. Ред.) „XVI століття завело угорських русинів у західно-європейську сферу культури... Щоби вивільнитися з негідної ситуації, православе духовенство підхопило думку про унію, яка обіцявала піднести духовий стан...“

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУХА.

Переходячи до історії Закарпаття у 2-й половині XVIII століття, коли зросли західні впливи, які внесли до краю також нові національні ідеї, д-р Бенеш стверджує, що тоді „починає формуватися рух „рутенізм“ — себто українська — прим. Ред.) національна свідомість. Поміж народом і його інтелігенцією існує всетаки прірва, яка поглиблюється тоді, коли інтелігенція після відступу латинських впливів перед мадярськими — підпадає мадяризації. Тільки священство інтелігенції зберегло зв'язок з народом, а скрізь демагогічно проповідує мадяризацію.“

У XIX ст. знову відродилось національне почуття карпаторуського народу, але після поразки мадярської революції в 1848 році національне життя русинів утратило на інтенсивності і російщина ввійшла як книжна мова, причому всетаки була далі занецижена діалектами... „Для духового розвитку епізод 1848-49 рр. мав велике значіння, у тому моменті, коли російська армія вступила на угорський терен: а саме, вона надала напрямок змаганням угорських русинів до відродження. Цей напрямок — це месіаністичний русофілізм. Однак так само, як на Словаччині, так і на Підкарпатській Русі появилася реакція (проти месіаністичного русофілізму), яка виявляється у переході до українізму у формі навороту до народу, що був гноблений господарськи і соціально...“

„РУСИНІЗМ“ — ЗАСІБ МАДЯРИЗАЦІЇ.

„Мадярський уряд отарався здушити обидва напрями (русофілізм і українізм — Прим. Ред.) внаслідуючи на їх місце „русинізм“, щоби ізолювати нарід від джерел культури, до яких він змагав та поставити його в умовини, при яких слабку „русинську“ (русьняцьку — Прим. Ред.) культуру витиснула би сильніша — мадярська.“

(В той спосіб мін. Бенеш виступив виразно проти руснацького „регіоналізму“, та проти теорії „самостійності руснацького народу“, вважаючи її слушно штучним твором на службі чужинської асиміляції. — Прим. Ред.)

МАДЯРЬСЬКА ДВОЛІЧНІСТЬ.

„Світова війна принесла карпаторуському народові нові терпіння, а саме з одного боку через жорстокі переслідування, яких жертвою стало ок. 100 духовників, з другого ж боку через безпосередні наслідки війни. Мадяри,

які спершу рахувалися з повстанням української держави, стежили за українським рухом і почали навіть для пропаганди українсько-мадярських взаємин видавати газету, проти іської нації і рекламували їх для угорської держави. (У тому місці д-р Бенеш висловив зовсім недвозначно свій єдино науково-правильний погляд, що карпаторуське населення створює етнічну єдність з великим українським народом — Прим. Ред.). Швидко після закінчення Австро-Угорщини, коли наближувалася небезпека розпаду Угорщини, уряд Кароля хотів іти назустріч національним вимогам і заохочувати їх національною автономією. Тоді мін. Ясі перемоворював зі словаками і румунами, але українців мадяри завжди ще згромаджали будуючи свої плани на їх повному безсиллі.“

Дальші витки з прескавої промови д-ра Бенеша, особливо на тему різних міжнародних можливостей розв'язки закарпатської проблеми, на тему „конфігураційних“ та „трих“ сил у політиці, та про автономію для Закарпаття і передумови її правильного функціонування, — подамо з технічних причин завтра.

Багно „Ставіскіяди“.

300 МІЛІОНІВ КРЕДИТУ ДЛЯ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 7. 5. ПАТ. Заступник президента слідчої комісії оголосив звіт про банківський оборот Ставіського. У банку „Кредіт Ломе“ рахунок Ставіського вніс за 10 років з 1924 до 1934 р. 125 мільонів франків. В інших банках вели рахунки Ставіського під його прізвищем Олександра, або його співзасновників Боніора, Аїта та інших. Обороти викритих рахунків Ставіського сягають 300 мільонів франків.

Учитель і 7 школярів убиті.

БЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. Під авіабомбою шкільного будинку у Вілторбах найшло смерть 7 школярів та учитель. 36 дітей важко ранені. Під час катастрофи в будинку знаходилося 121 школярів і трьох учителів. Катастрофу спричинили обвалення фундаментів внаслідок земних робіт.

По широкому світі.

— Між державами, які помінені на торгівлю дощовими з приводу незаплатених заборгованих рат Злучених Держав, натоліться на СССР.

— Парський лунцій у Берліні запропонував в міністерстві закордонних справ проти нашої посла Габіхта на Апостольську Столицю. Габіхт заявив, що Німеччина унеможливила повний миркордат після прилучення Австрії до Німеччини.

— Французькі радикали з департаменту Сени виступили проти співпраці з комуністами.

— Губернатор Клайовелі закликав послати во перед речником осєю союмику.

— Синод євангелістів з Нагрені і Вестфалі рішуче виступив проти єпископа Міллера, надаючи йому насильство і самоволою та домагаючи, щоби уряд не вмішувався в церковні справи.

Американський голос про поїздку Барту.

Прага, травень 1934.

В загальній оцінці поїздки французького міністра закордонних справ Барту до Варшави і Праги дуже помітне місце займає голос париського видання американського часопису „Нью Йорк Геральд“. До поїздки Барту ставиться „Геральд“ назагал скептично, бо вона ясно показує, що все в міждержавному положенні вертається до старого. „Не забуваймо — пише „Нью Йорк Геральд“, — що війна 1914 р. вийшла з ідеї великодержавності, скомбінованої зі системою союзів. У 1918 р. всі народи бажали покинути цю систему і замінити її чимсь новим. „Однак післявоєнний ідеалізм трівав

лиш дуже короткий час. Тепер світ і політично і морально злітає з ідеалістичних висот. Ко-го обвинувачувати в цьому, чи поодинокі держави, чи поодинокі політики — тяжко сказати; але все треба з жалем замінити, що в дорозі Барту — це найкращий доказ поверну до старих метод. Видно, що Європа 1934 року, Європа після світової війни, не багато ріжиться від Європи з часів Талейрана.“

Крім поїздки до Варшави і Праги Барту має ще незабаром відвідати Бухарест і Білгород, а париський „Експрес-зіор“ подає досить сензаційну вістку, що в короткому часі ми прийде теж до візиту Барту в Римі.

Угорщина шукає нових союзників.

Прага, травень 1934.

На одному із останніх засідань угорського парламенту довшу і пажку промову на тему ревізії вголосив пос. Мільотай. Звернувши увагу на те, що ще ніколи так не було, щоб мирною згодою повернено комусь ту територію, яку йому забрали при допомозі зброї, Мільотай сказав, що Угорщина не сміє обмежуватися лиш до ревізійністичної пропаганди, але мусять зодбути собі ще й певних та сильних союзників. Прияць Італії й Австрії не вистарчає. Треба за всяку ціну зобитися союзом з Польшею і з Ні-

меччиною. Угорщина не має чого боятися пропаганди німецького націонал-соціалізму. П снімать Угорщина тим, що німецькій меншині у снімать Угорщини права. Угорщина не сміє стояти на становищі уприснення раси, бо велика Угорщина може відновитися лише історичних основах і на основі братньої згоди зі словаками, хорватами, німцями й українцями.

Кілька місяців тому Мільотай написав до Угорщину на тему прилучення Словаччини до Угорщини.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ:

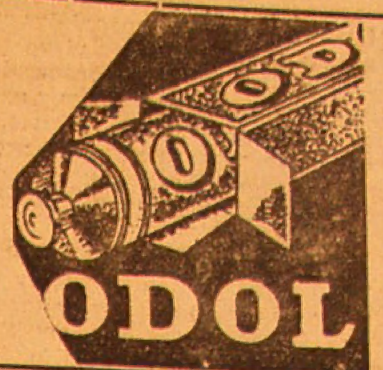
Новий Самоуправний Закон

праз

виборчим регуляментом

Ціна тільки зол. 0-80 (з поштовою пересилкою 0.95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Лискучо
білі зуби
через
пасту до зубів

Співацький Фестиваль у Празі.

(Від нашого кореспондента.)

„Пісню до серця, серцем до батьківщини“. — День молоді. — Головні фестивалеві концерти. — Фестиваль і українці.

Прага, травень 1934.

Цілих десять днів, бо від 29. квітня аж до 7. травня жила Прага в якомусь піднесеному, святковому настрою, якому ніби без журби — весело, ціла якась розспівана. Ціх десять днів жила вона під безпосереднім і сильним враженням співацького фестивалю, що його влаштувала Чехословацька Співацька Громада в ювілейний рік двох великанів чеської музики, в тридцятилітню річницю смерті А. Дворжака і в п'ятдесятлітню Б. Сметани.

Цьогорічний співацький фестиваль, вже третій зряду, відбувся під старим чеським гаслом „Пісню до серця, серцем до батьківщини“. І тому то його метою було не лише показати висоту чехословацької піснєвої творчості та її хороше репродукції, але теж відтворити, відсвітити славу таланти чеської пісні.

В історії чехословацького народу пісня зіграла особливу роль. Були довгі доби в житті чехословацького народу, коли пісня мала більше значіння, ніж слово. Вона була відмінна і не гноблена і не переслідувана так, як слово. В широких народних масах чеська пісня виконувала велике діло національного освідомлення багатьох років, ніж політична діяльність і ці численні співацькі кружки й бесіди по цілій чехословацькій землі були часто самотніми осередками народної волі і визвольних змагань там, де не було інших організаційних можливостей.

Пісня в житті чехословацького народу зіграла теж роль важкого об'єднуючого чинника. Любов до пісні була одним із головних чинників, який зібрав разом в одну громаду, в одну велику родину людей різних суспільних класів спершу тільки для плекання самої пісні,

а опісля цю єдність переніс і на інші ділянки національного життя. Можна сміло сказати, що пісня в ролі цього об'єднуючого чинника, це теж одна із причин витворення у чехословацького народу правдивого і здорового розуміння демократизму.

Пісня й її плекання серед широких народних мас мала ще й друге велике, а саме культурне значіння в житті чехословацького народу. Співацькість народної вдачі була головним джерелом творчості чеських музичних геніїв, творчості, яка чи не найбільше допомогла чехам промостити шлях до круга інших культурних народів і таким чином зробити їх ім'я відомим у світі вже тоді, коли ще й не збиралося на світанок їх політичної самостійності.

Пісня протягом довгих років у житті чехословацького народу сповняла дійсно завдання, що міститься в старому гаслі „Пісню до серця, серцем до батьківщини“. І не диво, що в нинішніх часах це гасло знову пригадується цілому народові і під ним влаштовується цьогорічний співацький фестиваль. І кожний, хто дивився на цей фестиваль, не тільки як на чисту музичну імпрезу, бачив, як з нього знову пробивалася кариєра і самопосвята одної великої громади без огляду на суспільні класи та партійні переконання. Яка це велика наука для тих, що більше, ніж хто інший, потребують нині такої єдності, одушевленої спільною волею і всенародною тугою за вільним народним життям. Яка це велика наука для нас, що маємо славу співучого народу.

В програму цьогорічного фестивалю входили крім кількох менших концертів такі три головні: т. зв. день молоді і два монстр-концерти. Головні фестивалеві концерти відбувалися

у величезній виставовій промисловій палаті, яку для цієї цілі перетворено на концертну сцену з естрадою для шістьохтисяч співаків та з приміщенням для чотирьохтисяч слухачів.

Фестиваль почався дня 20. квітня концертом праських хорів у великій Сметановій залі Миського Дому. На програмі були найновіші чеські хороше композиції. Сам концерт крім числа співаків не відрізнявся нічим більше замітним від звичайних праських хороше концертів і стояв на значній мистецькій висоті.

Дня 22. квітня відбувся День Молоді, себто концерт, в якому взяло участь десяти тисяч учнів шкіл різних типів. Були це учні народні шкіли, школи виділових, різних середніх шкіл та т. зв. інтонаційних шкіл з цілої республіки.

На програмі концерту був цілий ряд композицій, вибраних відповідно до рівня технічного вишколу молоді. І так чули ми на цьому концерті інструментальні хори Цмірала, Крейчіго, Зрна й ін. більше складні композиції Айма, Ферстера та Кржіжкі і малі кантати та зрілі хороше композиції Гільмери, Яначка, Шнайдра, Трнавського, а навіть хори Сметани, Дворжака та Сука. Диригувало 15 різних диригентів, а між ними дві жінки.

В цілому цьому ряді одно- дво- та триголосних дитячих хорів, в мужеських хорах та в хорах мішаних могли слухачі побачити ясно спосіб і стан теперішнього музичного виховання чехословацької молоді та підготовку нового співацького доросту. Цілий концерт показав, що чеське хороше мистецтво має певно забезпечене своє майбутнє.

Сам концерт робив незвичайне враження. Ви уявляєте собі величезну, амфітеатральну естраду, а на ній шість тисяч співаків від семи-вісімлітніх дітей, аж по вісімнадцять-девятнадцятилітніх хлопців і дівчат? Можете уявити собі ці могутні акорди, в які зливалися шепетання діточих голосочків і повні звуки зрілих вже голосів? Уявляєте собі це море розрадуваних лиць, що в непроглядних рядах пильно і уважно слідили за рухами своїх дири-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ТРАВНЯ 1934.

ВІКТОР КУРМАНОВИЧ,
ген.-хор.

Відворот УГА. за Збруч.

(Докінчення.)

На наших задах чехи були нам радше приязні як ворожі. Армія могла скоротити свій теперішній фронт на одну третину, а злізівдувати Окружні Команди зі запасовими кошами і приділивши відділами на північ від Дністра могла неабияк скріпитися фізично і матеріально. Заливаючи шлях Самбір—Коломия, а відногами, давав змогу скоро пересувати запасові частини. Два залізничні шляхи, Самбір—Ужгород, та Стрий—Мукачеве були під захорономом, а нафтовий басейн у наших руках давав змогу матеріального обміну головною муніципалітету з закордоном. Спеціальних заходів треба було вжити для прохорчування армії. Одночасно з відступом намічено організувати партизанську війну в найширшому розумінні, на терені на північ від Дністра. Оминаючи рішачого бою з західним ворогом через своєчасне відтягнення власного фронту з півночі на південь від Дністра, була армія у змозі з мінімальними втратами відізватися від ворога і зайняти пригідніший район для наступу, чи оборони в затяжних боях.

Там її злізівдувати не вдалось би ворогові, а в такому разі, якби і вдалось, то не так уже скоро, як це сталося. Таким ходом: щоб наша армія відступила за Дністер, найшовся би ворог у зовсім несподіваній ситуації. Поляки були би призовлені спрямувати свої війська на Збруч, щоб загородити більшовикам їх дальший можливий похід на захід. Це могли поляки зробити тільки частинно, ослабивши ті сили, що стояли проти нашого фронту. В той час, коли ми позбулися одного ворога — більшовиків — з наших

залів, то саме той ворог прибував полякам і вони були би призовлені боротися на два фронти. При чому ми з вашого становища за Дністром загрожували полякам із крила і залів. Сумніваюсь, чи поляки з подібним маневром нашої армії числилися. В такому випадку головний наступ їх траншеї офензиви повинен був би бути спрямований за наше полудневе крило. Можна припустити, що і на той випадок ми були би призовані, бо Нач. Команда передбачувала скупити в районі Хирів і на полудне від нього головні свої сили.

В ніякому разі не числила Нач. Команда при вирішуванні цього плану на якунебудь підмогу від Антанти, як про це доволі часто пишеться в пресі, бо було очевидне, що Антанта на боці нашого противника. Антанта огірчена на нас, що ми не хочемо мати до неї довіри та надіємось без неї вибороти свої права, допомогала всебічно Польщі, щоб нам дати добру школу. Антанта і Польща числилися зі скорою ліквідацією нашого фронту, щоб мати вільну руку проти більшовицької загрози Європи. При наших пляні поставала зовсім нова ситуація: УГА виномикнулася неаліквідована і стоїть за Дністром чи в Карпатах, та в чинником, з яким усякий мусів числитись. А в той час більшовики над Збручем, не маючи проти себе ніякого опору, бо як сказано, армія УНР стояла в околицях Рівного і Крем'яниці, могли йти у глибокий край, що ставило поляків перед konieczністю творити новий фронт. Нач. Команда прямувала таким чином при своїм пляні не благаючи ласки в Антанти, але зберігаючи цілість УГА, залишатися якнайдовше на своїй території, обороняючи її до останньої краплі крові. Бо тільки так могла вона представляти той могутній чинник, котрий мав при вирішуванні чужими нашою долею, відповідно заважити.

Твердження, що цей „нездатний“ плян злишов прихильників у рядах наших політиків, мусу опроектувати і навести, що власне тодішній політичний провід, а саме прем'єр міністрів до-

Голубович спротивився сильно тому планові, бо — мовляв — армія за Дністром чи в Карпатах згине а голоду. Це відкинення наміченого маневру спонукало вкінці командира Армії ген. Омельяновича-Павленка і мене як шефа штабу сріктись своїх становищ. Бож ми добачували в пляні відступу на схід початок кінця УГА, того фізичного носія державної незалежності. Відповідальності за загибель УГА ми свідомо не могли взяти на себе.

Під натиском переважаючих польських сил, що сильно тиснули рівночасно на наші крила: на відтинку Мостиська—Судова Вишня, призовлена була УГА відступати на схід, а вкінці за Збруч на територію Великої України. Слід відкреслити, що поляки старалися всіма силами представити перед Антантою, нашу в той час гарно дисципліновану армію як „більшовицьку банду“. Це їм удалось перед всемогутніми тоді французами, наслідком чого і дістали дозвіл ужити галерівську армію проти нас.

Підчас відступу УГА над і за Збруч відізнає Наддніпрянська Армія своїми протинаступами, більшовиків у район Староконстантинова, і тим уможливило нам відступ без поважніших боїв рівночасно і з поляками і більшовиками. Злучені тоді Наддніпрянська і Галицька Армія, переводять пізніше успішну офензиву проти більшовиків у напрямі на Київ і далі.

Переаналізуємо, які користи вирисали для поляків через наш відступ на схід за Збруч та нашу офензиву на Київ. Нашим відступом за Збруч стають поляки панами зах.-українських земель. Галицька армія для них зліквідована і це їх перший мілітарний успіх. Той успіх підносить високо престиж молодої польської держави в очах Антанти та зміцнює її вагу на світовому форумі як „одинокого“ заборона проти більшовизму.

Близкучі скорі успіхи злучених Українських Армій у напрямі Виниця—Бердичів, повневолюють більшовиків скупити проти нас

Роман Кошкин

премієра

„Подружжя в двох мешканнях“

премієра

музична комедія на 5 картин Меріам-Лужницького — музика В. Балтаровича

Театр Ріжнородностей

17 дня
травня ц. р.17 дня
травня ц. р.

Вибори до міської ради у Львові.

20 ВИБОРЧИХ ОКРУГ.

У понеділок, 7. травня ц. р. появилися оповістки головної виборчої комісії, що м. Львів поділено на 20 виборчих округ і 123 обводи (райони) голосування.

СКЛАД ГОЛОВНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ.

Предсідником є д-р Ян Бейнарович; заступником Модест Малинаський; членами: д-р Людвик Френкель, д-р Бронислав Михалевський, Ванда Соболівна, проф. Евстахій Жидицький; заступниками членів: інж. Вавжинец Дайчак, Євгенія Томкевичева, д-р Леопольд Варзакер і Зигмунт Зигмунтович. Головна виборча комісія урядє в домі при пл. Домбровського ч. 3. щоденно одну годину, від 6-ої (18) до 7-ої (19) вечором без огляду на неділі і свята.

ЗГОЛОШЕННЯ ЛИСТ КАНДИДАТІВ І ВИБОРЧІ СПИСКИ.

Листи кандидатів можна зголошувати найпізніше ще 17. V. ц. р. Списки виборців, управлених до голосування будуть вилонені в домівок округних виб. комісій уже в неділю 13. травня до 19. травня ц. р. Тоді кожний мешканець може переглядати списки виборців і вносити реклямації щоденно від години 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви п'ять годин денно. Зразки реклямацій з ближчими поясненнями подали ми в „Ділі“ ч. 116.

ПОДІЛ 72 МАНДАТІВ МІЖ ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

Головна виборча комісія поділила 72 мандати між 20 виборчих округ так:

округа	I — 3 манд., 6 обв. голосування.		
II	3	7	„
III	3	6	„
IV	4	7	„
V	4	6	„
VI	4	6	„
VII	5	8	„
VIII	3	7	„
IX	4	7	„
X	4	7	„
XI	3	6	„
XII	4	6	„
XIII	3	4	„
XIV	3	5	„
XV	3	6	„
XVI	4	5	„

округа	XVII — 4 манд., 7 обв. голосування.		
„	XVIII — 4	6	„
„	XIX — 4	7	„
„	XX — 3	4	„

СКІЛЬКИ ВИБОРЦІВ МОЖУТЬ ЗГОЛОСИТИ КАНДИДАТСЬКІ ЛИСТИ.

а В округах 3-мандатових можуть зголосити листи кандидатів до головної виборчої комісії найменше 170 свідомих виборців, які є поміщені у списках виборців дотичних виборчих округ; в округах 4-мандатових — 230 виборців, а в округах 5-мандатових 270 виборців. Листи кандидатів на радних слід виготовляти на одному великому аркуші паперу, так щоб і саме зголошення і всі вимагані законом підписи могли управнені виборці помістити на одному і тому самому аркуші паперу. Виборці випишуть дуже докладно своє ім'я, прізвище й адресу. Зразки кандидатських лист і заяви кандидата на радного подали ми в „Ділі“ ч. 116.

ДОМІВКИ ТА СКЛАД ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Округа I. Округна виборча комісія урядуватиме при пл. Стрілецькій ч. 8 в державній економічній школі. Предсідником є Тадей Гефлігер, а заступником Мечислав Опалек. Обвід 1 обіймає вулиці: Ринок, Домініканську і Руську; обвід 2 обіймає вулиці: Камінського, пл. Голуховських 1, Корняків, Скарбківську, Стрілецьку і пл. Стрілецьку 5, 6, 8, 10, 12, 12а, 14, 15 і 16; обвід 3 обіймає вулиці: Бляхарську, Боїмів, пл. Домініканську, вул. Підвале, Сербську, Шклярську, пл. Веклярську, Зацерковну, Заброевну; обвід 4 обіймає вулиці: Гродзіцьких, Краківську, Вірменську, Рутівського паристі від 12 і непаристі від 13 до кінця та Трибунальську; обвід 5 обіймає вулиці: Галицьку, пл. Капітульну, пл. Марійську 8, 9 і 10, вул. Рутівського непаристі до 7 і паристі до 10, Собієвського, пл. Трибунальську, вул. Валову непаристі; обвід 6 обіймає вулиці: пл. св. Духа, Дідушинських, Пасаж Феллерів, Фурманську, пл. Голу-

КАТОЛ ВБИВАЄ
КОМАХИ
НАСІКОМИ

3/46 Японський 4—20

ASPIRIN
BAYER's

здоровля підтримує
людину

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТЕКАХ.

ховських 4, 5, 9, 10, 11, 15 і 16, вул. Гетьманську, Кілієвського, Леріонів, Лукасінського і св. Станіслава.

Округа II. Округна виборча комісія урядє при вул. Сокола ч. 2 в будинку гімназії VII. ім. Т. Косцюшка. Предсідником є д-р Бруно Покорни, а його заступником д-р Володимир Яворський. Ділиться на 7 обводів і обіймає такі вулиці: Обвід ч. 1 — вул. Фридрихів, Калеча, Коральницька, Малецького, Сокола, Сташів і Зіморівича; обвід ч. 2 — вул. Бельовського, Хорущини, Тиху, Цитаделю, Домбчанської, пл. Домбровського, Ліндога, Осолінських і Сенкевича; обвід ч. 3 — пл. Бернардинську 1 до 3, 9 до 17, Чарнецького непаристі, Коперника непаристі, Криву, пл. Марійську 1 до 7, Валову паристі; обвід ч. 4 — вул. Академічну, пл. Академічну, Балорого, Булярда, Фредри, пл. Галицьку, Кубалі, Шимона, Клементини Танської; обвід ч. 5 — вул. Конік, На Скалці, Якова Стшеме, Зиблікевича; обвід ч. 6 — вул. Длугоша, св. Марка, Супінського; обвід ч. 7 — вул. Хмельовського, Лелевеля, св. Миколая, Мохнацького.

Округа III. Округна виборча комісія урядє при вул. Рутівського ч. 15 в домі хлопчачої школи ім. А. Міцкевича. Предсідником є Бернард Ціф, а заступником інж. Фелікс Тилько. Округа ділиться на 6 обводів голосування. Обвід ч. 1 — вул. Городецьку непаристі до 49, Зигмунтівську; обвід ч. 2 — вул. Баденів, Браєровську, пл. св. Юра від 3 до 9, Маршалківську, Міцкевича, Монюшка, Непіла, Петра Скарги, Шептицьких паристі до 16, Замкнену; обвід ч. 3 — вул. Кляйнівську, Косцюшка, Город Косцюшка, Крашевського, 3-го Мая, св.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ТРАВНЯ 1934.

ОЛЬГА МОЧУЛЬСЬКА.

2)

Наталя Романович-Ткаченко.

(1884—1933.)

Від 1905 р. безперервно рік за роком друкується у „Літ. Наук. Вістнику“ її оповідання, а в 1913 р. починає друкуватися там же її велика повість, трилогія, якої перша частина має назву „Мандрівниця“, а друга „Мавієцями“. Потім світова війна перериває нитку української культурного життя, отже й „Вістник“ перестає видаватися. Аж з вибухом революції 1917 р. відновлено знов видавництво „Вістника“ у Вільні, і тоді з'являється друком третя частина повісті „За водою“. У 1918 р. виходить друком у видавництва „Січ“ збірка оповідань Наталі Романович під загальною назвою „Життя людське“. В цю збірку ввійшли оповідання друковані ще до війни в „Літ. Наук. Вістнику“ і декілька нових.

В останніх літах Н. Р. була співробітницею журналів: „Життя і Революція“ та „Червоного Шляху“.

У 1925 р. вийшла друком у видавництві „Сявво“ друга її повість „Чебрець-Зілля“.

Знаємо, що вже з раних літ душу Наталі заохлювала ідея боротьби за матеріальне поліпшення і справедливості та щастя для всіх, й ця ідея покладе вона в основу всіх своїх творів. Вона розвиває невпинно думку про те, яким шляхом людство зможе найкорше придбати кращі матеріальні та моральні умовина життя. Навчє рефєр у всіх її творах повторяється речення: „Треба, щоб краще всім жилося“.

Твори Ткаченкової містять у собі багато автобіографічного, багато дійсних фактів з її життя. Автобіографічним назвати можна оповідан-

ня „А дух переможе колись“, якого основу творить ідея щастя для людства. Героїня оповідання Любов Павлівна нагадує своїм психічним образом авторку. Вона подібна, як авторка, відірвана родинним життям, вихованням дітей від активної революційної роботи, страждає відокремлена від життя і шукає його змісту в творчості. — починає писати, але не знаходить заспокоєння; її мучать сумніви, чи її творчість принесе яку користь людству. Вона в хвилинах упадку духа сумнівається, чи загалом боротьба є потрібна, чи принесе вона щастя людям. „Чи й без нашої праці еволюція, хід історичного й економічного життя, не зробить свого діла“ і встане щастя для всіх.

Другою не менше важною темою великої скількості її оповідань і обох повістей є питання, чи жінка, яка присвячується поважній і корисній праці, науці чи революції та загалом громадській діяльності, має право на особисте життя: кохання, подружжя і материнство. Відповідь Ткаченкової позитивна; людям не сила аматися із законами природи, а тимбільше жінці, якій природа виразно визначила шлях життя — материнство. Але жінка повинна себе так виховувати, щоб кохання для неї не було всім, щоб мужчина не заступав їй цілого світа. Розуміється, родля матері відриває жінку на якийсь час від активної участі в громадській роботі, бо коли жінка не хоче довірити виховання дитини нані, то не може на довгий час покинути хати, як цього вимагає громадська праця. Участь у революції може брати тільки вільна жінка.

Надя — героїня повісті „Мандрівниця“, маючи психічний образ авторки втомлена щоденними хатніми клопотами і працею коло дітей, нічим страхом думає: „Так, материнство — це має бути життя, але не тільки саме воно, не тільки це інтимне жіноче життя. Воно не може знайти собі мету в житті і бути не тільки жіночою чоло-

віка, але бути сама для себе, бути самостійною і незалежною від свого чоловіка.“

Питання самостійного заробітку заміжньої жінки ве дає спокою авторці; особливо в оповіданні „Петрусь, Нінуся, Юрусь“ викладає ясно свою ідею про заробітки. Вона говорить устами Катрусі, жінки Петруся: „Жінка, що любить свого чоловіка, тим більше хоче самостійного заробітку, чим дужча її любов до чоловіка, хібаж можна дивитися спокійно як коханий над силу працює і на себе і на дітей — і ще на мене? Жінка, що не любить свого чоловіка (а живуть разом для дітей) тим більше хоче бути матеріально незалежною, чим менше його любить — бо хібаж можна дозволити, щоб він, якого не любиш, і від якого так далеко стоїш, якому ти чужа, щоб він працював на тебе. Ні, з гордоців — ні!“

У повісті „Чебрець-Зілля“ змальовала Ткаченко важе зовсім повітряну жінку, композиторку Аду, жінку Андрія, управителя партійною школою. Вона змагається завзято з одного боку з чуттям до чоловіка і інстинктом материнства, а з другого боку зі своїм артистичним „я“, яке перемагає. Для Ади мета життя — її мистецька творчість і громадська праця; коли вона стала вагітною, вона переживає тривожні хвилини, що дитина і хатні обов'язки знівечать її талант. Її мистецьку працю і вона рішена піддатися операції. Після операції, вона записує у своєму деннику: „Я дивно чоловіки в одруженні, в коханні черпають творчі сили, розцвітають душевно, а ми... ми втрачаємо, людське в нас втрачає, розцвітає жіноче, самоче...“ Ада, це вже піонірка нового роду життя, в якому, основа не подова любов — економічна залежність жінки від чоловіка, але при цьому жінка і чоловік ядуть поруч себе одна одну, духовне і культурне життя, а потім діти і чоловік. Ада рішуче обстоює духовну економічну незалежність: „Маю своє життя духовне й свою кишеню“.

(Докінчення буде.)

Галицький Магазин Новостей Галицька 13.
Поручає понни, сукня, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зод даром білетів до першого дня кін.

Михайла, Словацького паристі до 8; обвід ч. 4 — вул. Сихустуську; обвід ч. 5 — Базоровських, Коперника паристі до 42 б. Матейки, Никоронича, Льва Саліги паристі до 10, Словацького 3, 5, 14, 16 і 18; Шайнохи, Шашкевича, Технічку, Уейського, Земляковського; обвід ч. 6 — вул. Карпінського, Шептицьких паристі від 18 до 44 і непаристі до 45.

Округа IV. Окружна виборча комісія уряди при вул. Казимирівській ч. 38 в будинку хлопчачої школи ім. св. Анни. Предсідником є д-р Абрагам Ангстратіах, а заступником д-р Еміль Блянк. Округа ділиться на 7 обводів голосування. **Обвід ч. 1** — Пасаж Гансман, Ягайлосування. **Обвід ч. 2** — вул. Рілонську, Колонію, Подлевського, Рейтана, Рілонську, пл. Смольки, Шопена; **обвід ч. 3** — вул. Бернштайна, Яковича, Карну; **обвід ч. 4** — вул. Арцішевського, Ненцького, Шпитальну, Водну; **обвід ч. 5** — вул. св. Анни і Рапарторга; **обвід ч. 6** — вул. Клепарівську непаристі від 5 до кінця, Шведську, Терціарську, Візьну, Золоту і Золоту бічну; **обвід ч. 7** — вул. Івалдіа, Клепарівську паристі від 6 до 36, Майзельса і Ветеранів.

Округа V. Окружна виборча комісія уряди при пл. Місіонарській в будинку школи ім. М. Рея. Предсідником є д-р Ізидор Ціраер, заступником інж. Фелікс Рот. Округа ділиться на 8 обводів голосування. **Обвід ч. 1** — вул. Газову, Медову від 1 до 5, 7 і 9, Жерельна паристі; **обвід ч. 2** — вул. Алембеків, Жерельна непаристі, Жерельна бічна; **обвід ч. 3** — вул. Під Дубом, Сонішну 57 і 59; **обвід ч. 4** — Полтавну 1 а, 3, 5, 7 і 9, Сонішну паристі, Вагрову, пл. Збіжеву; **обвід ч. 5** — вул. Цехову, Сонішну непаристі до 55; **обвід ч. 6** — вул. Берка Йоселовича, Коженьовського і Котлярську.

Великі успіхи Ібн Савда.

ЛІОНДОН, 7. 5. ПАТ. Емір Файсаль, син короля Ібн Савда приступив до облоги емірату Бмну Сав, положеної в іраках. Файсаль проголосить мабути королем Бмну. Тому син імама Бмну налягає на свого батька щоби зрікся престолу в користь Ахмеда.

КАІРО, 7. 5. ПАТ. В Гедейді перебрали адміністрацію урядовці Ібн Савда. В цій згоді пристави захопили Ібн Савда велику кількість мушкетів, яка надійшла з Європи для імама Бмну.

ЛІОНДОН, 7. 5. ПАТ. Емір Шовір, начальник одної армії Ібн Савда взяв у полон велику каравану з мушкетів, призначену на оборону м. Сан столиці Бмну. Між полоненими знаходяться двоє старших європейців. Агенція Райтера повідомляє, що це два італійські інструктори, які минулого року вишколювали гарматників Бмну.

За співпрацю Франції з Німеччиною.

ВЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. До Берліна приїхали в неділю вранці французькі політики, які змагають довести до згоди між Францією і Німеччиною. Метою подорожі обмінятися думками з провідниками Німеччини. Французькі політики примістились у німецькій товаристві Ліги Націй.

Рішучий протест Німеччини.

Німецький посол у Ризі заперестував перед урядом Латвії за образи канцлера Гітлера. Під час походу в дні 1. травня ц. р. в Ризі несено куклу канцлера Гітлера. Посол домагався, щоб уряд справників покарав.

Жахлива пожежа в Німеччині.

У копальні потапу з Бігінген вибухла пожежа внаслідок короткого зіп'яття. Більша частина робітників втікла з горючої копальні. У вогні залишилося 80 робітників.

Франція годиться платити свій довг.

НЬЮ ЙОРК, 7. 5. ПАТ. Французький уряд задумує покинути своє неприємне становище і заплатити Злученню Державам частину свого довгу.

ГАЛІЦІЯ ЖІНОЧА І МУЖСЬКА У ВЕЛИКИМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїнів ч. 4.

Вписи до народніх шкіл „Рідної Школи“ у Львові.

Вписи до всіх класів народніх шкіл „Рідної Школи“ у Львові (в місті і передмістях) відбуватимуться в дні 21., 22., 23., 24. і 25. травня ц. р. в канцеляріях дотичних учнівських шкіл від 8—1. год. передполуднем і від 4—6 год. попол.

„Рідна Школа“ удержує такі всенародні школи у Львові:

Для середмістя і стрийської ділянки: 7-класова дівоча ім. Шевченка — вул. Мохнацького ч. 12; 6-класова хлопчача ім. Шевченка — Супінського ч. 21.

Для горodelської ділянки: 6-класова дівоча ім. Грінченка — площа св. Юра ч. 5; 7-класова хлопчача ім. Грінченка — вул. Горodelська 95.

Для жовківської ділянки: 6-класова мішана школа ім. Короля Данила — вул. Жовківська ч. 62.

Для личаківської ділянки: 6-класова мішана школа ім. Князя Льва — вул. Круярська 15.

Окружна освітня анкета в Дрогобичі.

Критичне матеріальне положення привело Т-во „Просвіта“ скликати окружну анкету до Дрогобича. З Централу виїхав запрошення до філій в Самборі, Ст. Самборі, Сколі, Стрию, Турні в. Стр. і Дрогобичі. Анкету планувалося на неділю, 29. 4. ц. р. в 15-й год. Від Головного Відділу приїхав голова д-р І. Брика з ісп. М. Брильським. Були заступлені філії: Самбір, Сколе, Стрий, Турка в. Стр., а Дрогобича усі виділові філії. Були заступлені майже усі читальні, крім цього багато місцевих громадянства, разом понад 130 осіб. Дрогобичська філія виявляла зі своїх обов'язків господаря, як завжди, прекрасно, а організація „Просвіти“ дала доказ зростаючої здатності до організації.

Анкету отворив вступним словом голова дрогобичської філії д-р Ст. Витвицький. З питомою вервою виголошений привіт викладав під адресою голови Т-ва „Просвіта“ бурю оплесків.

Вичерпуючий реферат д-ра І. Брика, багато ілюстрований цифрами, представив зібраним генеральному положенню М-го Т-ва проаналізував скрупулезно поодинокі діли господаря, поставив перед очі зібраних усі велич завдань і праці „Просвіти“, увесь уже пройдений шлях та ці зав-

Левандівка: всенародня мішана — вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів: всенародня мішана — вул. Домі (біля церкви).

До 1-шої класи гімназії нового типу (давньої третьої) можуть завадати вступати та приватисти, які мають 12—16 р. життя р. чинить іспитів буде оголошений.

Підльвівські родичі!

Майте на увазі, що нині тільки випустив неві народні школи дають дитині право до дальшої освіти в середній чи фаховій школі у Львові, де кому найдогідніше.

Українські Громадяни!

Сповніть свій обов'язок і повписуйте свої діти до шкіл „Р. Ш.“ у Львові.

Повітовий Союз Крауків „Рідної Школи“ у Львові.

данія; яких досі не вдалося виконати, але ми мусять бути виконані в інтересі Дука цієї величї життя і праці однієї й Нації.

Львівський розписана чужа притягла увагу до переконалих, що відповідальності на положення „Просвіти“ не можна перекладати на не. Опе переконалих закріплює і найшляхетніший голос бесідників, гол. по доповіді іспитів інсп. М. Брильського, який підтримує, обирає ми саме з району заступлені філії, які мають цілий ряд промахів, недосконалих і тиб, що у нас відбиваються шкідливо в першу чергу на Централі.

В дискусії забирали голос представники усіх філій. В їх промовах зачала більша частина, а свіжо наложений обов'язок, як щось самоочевидне, не викликав ніяких застережень. Дехто з бесідників, як о. Ігумен С. Баратин, д-р І. Блажівич (оба з Дрогобича), ісп. Ш. Соколовський (Стрий), д-р Ст. Булак (Сколе) подали цілу анкету цінних рад і заваг.

Дуже живо і цікаво ведена анкета мусь, обп'ятившись в 19-й год. Заключив її президент д-р Ст. Витвицький запереченням алошенням розум Т-ва „Просвіта“, що усі вимоги Централі завжди будуть респектовані і виконані. Гучних

Нова українська установа.

Установчі Збори Союзу Українських Професійних Музик.

Вже віддавна відчували ми в нашому музичному житті потребу професійної організації музик, яка ставала тим більше пекучою, що в останніх роках помітно збільшилась у нас ряди музик-професіоналів та що відповідальна праця над поширенням і поглибленням нашої музичної культури вимагає киче зорганізованості.

Група наших найвишараніших музик перевела цю думку в діло і після затвердження владі статуту відбулися в дні 12. 4. ц. р. перші загальні збори „Союзу Українських Професійних Музик“ (СУПРОМ). Збори відкрив дир. Василь Барвінський, якого й вибраний предсідником. Секретаріював п. Роман Савицький. Після відчитання статуту й рішень владі, яка цей статут затвердила, вибрано першу Раду СУПРОМ-у в ось-якому складі: голова — Нестор Ніжківський, заст. голови — Зиновій Лисько, секретар — Роман Савицький, члени — Євген Перфецький і Тарас Шухевич, заступники — Микола Колесса і Петро Пшеничка. Контрольна Комісія: В. Барвінський, Р. Криштальський і С. Людкевич. Після вибору Ради розвинулась оживлена дискусія про майбутню працю. Потім збори встановили висілу членських вкладок. А саме: для членів 1 зод., для членів-прихильників 1.50 зод. місячно. Вписове 2 зод.

При цьому треба зазначити, що звичайним членом СУПРОМ-у на підставі § 5 статуту може стати кожний український музик, відповідно кваліфікований, що скінчив 21 літ на якого головною професією є праця в ділянці музики. Про відповідність кваліфікації рішає Рада Союзу на основі квестіонаря, виповненого тим, що хоче стати членом Союзу. При цьому відразу слід зазначити, що „відповідні кваліфікації“ треба розуміти в ширшому змісті. Кожний український професійний музик, де би він і якого роду музичну працю не виконував, найде місце для своєї діяльності у відповідній секції Союзу.

Членом-прихильником може бути кожна фізична або правна особа, що буде прийнята Радою Союзу, зложити вписове як дійсний член та зобов'язується сплачувати установлену вкла-

дку місячно чи річно згоди, або зложити згоразово 300 зод.

Рада Союзу звертається оспим до всіх українських музик та прихильників з горячим зазивом масово вступати в члени СУПРОМ-у. З огляду на відсутність адрес багатьох наших музик і прихильників просимо всіх, кому залежить на упорядкуванні та розвитку нашого музичного життя у всіх його ділянках, та всі, де тільки живуть українці, звертатися в справі впису (висилка друку) особисто або письменно до секретаріату СУПРОМ-у, який уряди щоденно крім неділі та українських свят від год. 15—19 в домішні Вишого Музичного Інституту ім. М. Лисенка, Львів, Шашкевича 5, тел. 37-15. До письмових згошень просимо долучувати 50 копійку у поштових марках на покриття коштів друку та кореспонденції. В місцях осідку філій Музичного Інституту ім. Лисенка можна звертатися в справах впису до СУПРОМ-у до дирекції дотичної філії.

З відчитової салі.

Сучасні завдання української інтелігенції.

В неділю, дня 29. квітня ц. р. відбувся заходами українського Академічного Сенатору і Богословського Наукового Т-ва останній відчит д-ра Маркіяна Дзеровича на тему: „Сучасні завдання української інтелігенції“. Відчит відбувся в салі „Української Бесіди“ у присутності 120 слухачів з найінтелігентніших кругів м. Львова.

Предегент виїшов у своему рефераті з задоження, що наша інтелігенція вихована на лібералістичному світогляді минулого віку, обривається до себе дуже багато елементів деструкції та анархізму. Ці елементи ніколи і ніде не були позитивно творчими, але навпаки зносили громадське збирне життя руйну. Тут предегент старався ілюструвати це прикладами нашого життя. Наприклад: „велика частина нашого духовенства — казав предегент — не може отримати зі себе пороку бездіяльності та цілковитого незрозуміння виняткових часів, які ми переживаємо“.

же жертв на зразок жертв апостолів. Не промовчимо і страшною, просто карисідною інерцією світської інтелігенції, яка немов би пустила керму з рук і дивиться в отупінні на порід нового покоління, яке шукає само доріг, блукаючи переважно по мавіях".

Ліком на це вважає прелегент перевиховані нашої інтелігенції і нашого народу в дусі твердої християнської моралі та підпорядкованості інтересів однієї вищої колективній єдності, якою є родина, громада і нація.

„Належить із цілою рішучістю — кінчав прелегент — усунути з нашого життя усі залишки лібералістичного світогляду, щоб не було можливим на його погною плекання наших расово-національних хиб... Минуле навчило нас, що ми були будівничими але підготованими і то не тільки ділово, але й душевно, коли вся наша будова повернулася в нівець завдяки нашим національним хибам. Нехай майбутність буде щасливіша, але не починаймо її без пристосування до неї старої, глибокої нашої народної приповідки: „Без Бога, ані до порга“. Завданням нашого покоління є провести в життя гасло старих високоморальних народів, які обдали все про те, щоб кожний їх член міг ствердити про себе: „non omnis moriar“.

Після реферату була жива дискусія, що тривала півтори години. В дискусії впало багато дуже цінних думок, а між іншим дискусанти висловили бажання, щоб прелегент подрбно розробив основні тези свого реферату та зілюстрував працю над духовним відродженням нашого народу в усіх ділянках нашого життя.

НОВІ ВЗОРІ ДЕСЕНЕВИХ ШОВКІВ

надійшли вже після страйку

Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського 36,76 2—8

НОВИНКИ

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка“ створений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре улажені, з бальконами. Харч першорядний, опільна їдальня, товариство добірне, ціни конкурентні. 1437 1—2

— Знамените гігієнічне морозжене лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Праймає футра до переходу на літо. 20-?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунжийа 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 65-100

— ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одиночій українській Магазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого.“ 68/53 29-?

— Щіплення проти віспи з Українській Повади Матерей у Львові (вул. Ходоровського 15) відбувається щоденно від год. 10—11 в днях 10—31. травня ц. р. — Д-р Туна-Надрага.

— „Мода та її найновіші напрямки й добре розуміння ощадності“. Відчит на цю тему виступить п. Еля Олесницька у вівторок, 8. травня, в домі С. У. Підваля ч. 7 у Львові. Початок відчиту в год. 19.

— Вистава Ол. Ляшенка продовжена до 13. ч. м. включно з огляду на її великий успіх і фреквенцію. Як відомо, преса і мистецька критика прийняла виставку нашого цікавого мистця і подорожника дуже тепло, бо і заслужено. Траці О. Ляшенка користуються величезним успіхом, вони виконані з метою служити вищим цілям і ознайомити тих людей, які амійють відчувати у кольорі і рисунку властивості далекої нам екзотики, які в історії кожного мистецтва займають поважне місце. Виставку повинні безумовно оглянути не тільки аматори мистецьких творів, але й ті, що через мистецтво О. Ляшенка матимуть змогу ознайомитися з далекими, незаними країнами та їхнім життям.

— Хто вираз на лотерії. В другому дні тягнення Держ. Класової Лотерії впади анграні на такі числа: 150.000 зол. на ч. 85933, 20.000 зол. на ч. 160979, 15.000 зол. на ч. 69210, 10.000 зол. на ч. 21563 72362 113514 27350 160268 161819. 5.000 зол. на ч. 49298 50993 62925. 2.000 зол. на ч. 6811 28992 38936 40763 41567 41946 55931 66677 84962 91201 116112 123182 149413 150657 11748

12288 18080 26826 42177 47032 47383 49181 55711 77019 78707 93421 96969 104552 122981 162534 163091. 1.00 зол. на ч. 3035 8178 9737 21348 27321 34984 36786 46499 52331 59347 63812 67335 81356 85036 88337 91489 93866 106539 113333 116791 116359 134272 162859 165905 168024 4874 5352 5655 5795 7264 9665 12251 13692 14867 15957 22351 23595 26982 28771 31973 41083 43661 49428 56602 73818 83981 85513 86432 92268 95614 102977 103122 103890 103935 108344 117866 126956 130831 137633 147301 150733 152290 154285 160697 165776.

— Краєва хроніка. На ріці Стрий в Межиборі біля Синевіська Вижного на державній дорозі Львів-Климець виникли деревляний міст, розп'яжності 156 м. 12. травня міст повстать і відпадує до прилюдного вжитку. — Вночі на 4. ч. м. напало на дім Ст. Нановського в Антонівці пов. Жидачів трьох озброєних бандитів і зажадали грошей. Коли грошей не літали, пострілили його тяжко в черево, наслідком чого він незабаром помер. — В Дулібах пов. Стрий арештовано Едварда Захарка, що брав участь у вломі до стрийського Союзу Кооператив, де вкрали 3.350 зол. — В Ясеневі пов. Тернопіль Максим Татарчинський викопав глиняний горнець, в яким було 65 срібних монет із 17. віку.

— Поліцей вбив напасника. ПАТ повідомляє: На поліцей Біліського, що над ранком виконував вартову службу в Бориславі при вул. Костельній напад Вол. Міськевич з ножом у руці. Поліцей постріляв Міськевича й він незабаром помер.

Із судової сали.

О. АНТІН ОНУФЕРКО ПЕРЕД СУДОМ.

Городський суд у Скалаті (асесор К. Блашкевич) вироком з 10. лютого 1934 визнав винним о. Антона Онуферка, 64-літнього пароха в Скалаті, жонатого, батька 4 дітей, досі не караного, проступку зі ст. 127 к. к. (словна зневага війська), поповненого в цей спосіб, що 11. листопада 1933 у Скалаті в часі богослуження з нагоди 15-ліття незалежності польської держави, що відбулося в місцевій церкві, публічно зневажив польське військо, репрезентоване там кап. Пйотром Кабатом і п'ятововими Маріаном Майшакком і Пйотром Фельчаком. А образив він їх, уживши слів: „Прошу клякати“, а також слів: „Хто не визнається на церковних обрядах, нехай до церкви не приходять і нехай виносяться відси“. За це засудили його на кару чотиромісячного безоглядного арешту, на заплату коштів-процесної-судової оплати в квоті 20 золотих. Обв. о. Онуферко заперечив вину, а зокрема слова „Хто не визнається“ і т. д. і навів на свою оборону свідків, котрих асесор Блашкевич не допустив і свій вирок опер на зізнаннях повищих трьох військових.

Проти повного вироку вінс пос. д-р С. Баран апеляцію, внаслідок чого дня 1. травня ц. р. відбулася в окружному суді в Тернополі апеляційна розправа, на котрій обвинуваченого боронили послі д-р Ст. Баран і д-р Ладика. Розправу вів віцепрезес окр. суду д-р Вездриховський, обвинувачував підпрокуратор Рибницький. Обв. о. Онуферко особисто на розправу не з'явився.

Згідно з ввеском в апеляції д-ра Барана допущено доказ зі всіх свідків вже переслуханих, як і тих, котрих суд у Скалаті не допустив. Перший зізнавався кап. Кабата, тепер інструктор фізичного виховання в Бучачі, зізнавався дуже зервого, понад одну годину. Заявив, що по українськи зовсім не розумів і не знається на церковних обрядах. При першому давньому укланув, але за хвилину повстав, бо з причини перебутої грипи не міг клячати; при другому давовенні не клякнув зовсім, як також і оба п'ятовові. Перед ним стояли шкільні діти, а побіч урядові делегати. В церкві було чимало вірних. Коли обвинувачений обернувся від вітара, крикнув кількакратно піднесеним тоном „Прошу клякати“, а опісля по скінченні богослуження, переходячи через церкву, сказав по польськи „Хто не визнається на церковних обрядах, нехай не профанує і не плює святині і нехай відси виносяться“. Ці слова назвав за сказані під своєю адресою і за обов'яз для армії. Пятангя оборонця д-ра Ст. Барана, що опісля зробив свідок, вийшовши з церкви і що зізнав у своїх доповідях перед капітаном жандармерії з чортківського дивізіону у Скалаті з причини чияної зневаги о. Антона Онуферка (проступок зі ст. 133 § 2. к. к.), предіачник ухилив тому, що ця справа належить до військового суду і там педуться додержання. Натомість допустив друге питання д-ра Барана, що свідок помилився зізнаючи перед капітаном жандармерії, що обвинувач караний за те, що 11. листоп. 1931 р. вшатував у демонстраційний спосіб в церкві у Скалаті патафалку і відігнав тоді нарастає за українського отамана Ляера, колишнього австрійського офіцера, що погіб у боротьбі проти

Польщі в околицях Скалата 1919 р. На ввесок обор. д-ра Барана предіачник ствердив з актів, що о. Онуферко досі взагалі не був караний, а зокрема не був караний у зв'язку з якимсь богослуженням за отам. Ляера.

Свідок п'ятововий Майшак зізнав, що чув тільки слова „Хто не розуміється на обрядах, нехай виносяться з церкви“, а свідок п'ятов. Фельчак, що чув слова: „Хто не визнається на церковних обрядах, нехай відси виносяться і більше до церкви не приходять“. На питання обор. д-ра Ладика об. п'ятов. свідки ствердили, що йдучи до церкви з кап. Кабатом, не стрінули по дорозі обвинуваченого, інакше як св. Кабата, котрий зізнав, що йдучи з п'ятововим до церкви, стрінув по дорозі о. Онуферка.

Св. учителька Попельова чула тільки слова „Хто не визнається на обрядах, нехай до церкви не приходять“, — інших слів не чула.

Св. листонов Антоні Гловішні чув знову слова, котрих не потвердив ні один свідок, що тут перива, а не коршма і то сказав різним голосом.

Обв. о. Онуферко в суді у Скалаті боронився тим, що звертаючись від вітара до вірних, не бачив зовсім військової делегації, а бачучи, що дехто з цивільних не клякнув, сказав „Прошу клякати“, а по богослуженні, звертаючись до всіх, сказав: „Коли приходимо до Божого дому, то треба віддати честь належну Богові“, не маючи спеціально на думці військової делегації.

Св. П. Чепельовський, начальник скарбового уряду, зізнав, що поведіння о. Онуферка було зовсім тактовне та що свідок сам не клякнув, бо був хорий.

Св. Павлія Яременко зізнала, що багато людей в церкві не клякнуло, не тільки військова делегація і потвердила в цілості оборону обвинуваченого. Також і дальші свідки Пелагія Кравчук, Григорій Китай, Микола Крушельницький, Петро Заболотний, Настя Карлаш і Марія Шевчук (всі свідки були слухані під присягою) підкреслюють уповні оборону обвинуваченого та категорично перечать, щоб упали з уст о. Онуферка слова, наведені в акті обвинувачення.

Обор. д-р Баран зніс на переведення льокального віші в церкві у Скалаті за доказ, що обвинувачений не міг бачити від вітара військової делегації і на переслухання двох знавців теологів на доказ, що священник обов'язаний звернути увагу присутніх у церкві на те, щоб при держувалися обов'язуючого церемоніалу. Оба внесли суд відхилив і проголосив вирок, котрим не прихилився до апеляції прокуратора й оборони і затвердив у цілості вирок суду першої інстанції.

Оборонець пос. д-р Баран зголосив касацію.

3 нових видань.

Три псевдоніми: ШАНГАЙ. (Пригоди воєнного кореспондента та ще дещо). Накладом автора. Львів, 1934, ст. 102.

Уся книжечка пахне маленьким чудачством. Уже назва автора „Три псевдоніми“ замість якогонебудь аноніму або криптоніму вказує на своєрідне замудування до таємничості. Віл першого опрідання „Шангай“ збільшується це ніякове вражіння. Тема нібито проста, а зав'язка запутана, з подихом сенсації. Український щоденник хоче вислати свого кореспондента на терен китайсько-японської війни. Грошей нема, кореспондент теж їхати не хоче, але що є в місті каварня „Шангай“, то дотепний журналіст обіцяє поїхати до „Шангаю“. З такої теми можна би зробити добру гумореску, як нпр. якийсь український часопис дістає автентичні кореспонденції з Шангаю, відписувані з каварняних часописів. А проте з оповідання автора із потріпаним псевдонімом ніяк не вгадаєш, куди спрямоване вістря його сатири; він губиться по дорозі в епізодах, часто зовсім незрозумілих.

Любить наш автор дрібні маленькі сценки, які можна би назвати „чехівськими“. Підляне одну риску (більше й не треба для гостроого сатирика!) і розмазує її, ні, навіть не розмазує, а замазує так усі на боки, що клапаєш очима. Пародія на Васильченка. Не тому, що маєш перед собою футуриста або перогриза з апокаліптичною уявою, наопаки: почуваєш увесь час перед собою тиху, скромну людину, але з такою „фіялкою“, що сама вона (ця писачка людини) не знає, чим цю фіялку підлити. Підливає міркуваннями; і так ними обставляє сюжет, що бідолаха-автор сам не може до нього дістатись.

Уся збірка полишає вражіння літературних спроб самотника, що не має з ким порадитись, своєумно складає собі слова і витворює пречудернацький стиль. Цей стиль — нападок книжкової схоластики та претенсійної канцелярщини.

Ось приклади: „Він зригнував з дальшого настронадму-адмю обтяжкуючого матеріалу...“ „Річева й пов-

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів.